

עד היהודי האחרון –

שמונים שנה לראשית השמדה ההמונית

הנושא המרכזי ליום הזיכרון לשואה ולגבורה תשפ"א 2021

פעילות בעקבות הכרזה הממלכתית – מעובד מאתר יד ושם

רקע:

התחרות לעיצוב כרזה ממלכתית ביוזמת "יד ושם" מזמינה דור של יוצרים ישראלים עכשוויים להביע קשת רחבה של משמעויות הקשורות בשואה באמצעות שפה חזותית. בכך ניתן ביטוי ליחסם של היוצרים לזיכרון השואה ולהשפעתם על עיצוב הזיכרון בחברה הישראלית.

השנה התמקדה התחרות בנושא:

עד היהודי האחרון-שמונים שנה לתחילת השמדה ההמונית

מטרות הפעילות:

- התבוננות ועיבוד המסרים שבכרזה הממלכתית ליום השואה
- העלאת רעיונות לשימור הזיכרון והנצחת קרבנות השואה

עזרים:

- כרזת "עד היהודי האחרון"- מודפסת על דף A3 או מוקרנת על מסך
- דפים, פתקים וכלי כתיבה
- קליפ השיר [האחרון שנשאר](#)

מהלך הפעילות:

שלב א'

מציגים למשתתפים את הכרזה המודפסת (או מוקרנת על גבי מסך) ומזמינים אותם להתבונן בה ולכתוב על גבי הפתקים שבידיהם את האסוציאציות העולות ממנה. (ברקוד, כתונת פסים, רזון-רעב, טשטוש, פסי רכבת, גדר, יער, עצים, טלית...)

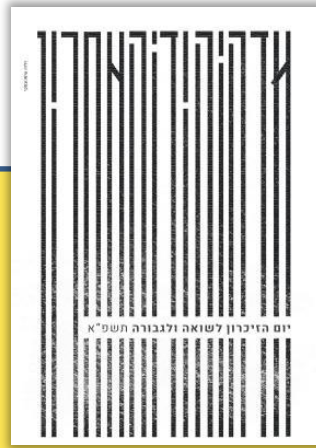
מניחים את הפתקים במרכז החדר ומקריאים את הכתוב בהם.

מקיימים שיח על האלמנטים הבולטים בכרזה ועל המסרים שהיא מעבירה.

נקודות לתשומת לב-

- הכרזה עשויה מאותיות שנמשכות כלפי מטה והופכות לקווים צפופים המזכירים לנו גדר, יער, עצים צפופים או ברקוד ובכך ממחישים את הדרכים השונות להשמדת היהודים, עד שהגיעה לשלבה האחרון – התעשיית.
- האסוציאציה לברקוד מייצגת את הפיכת האדם למספר שהולך ונעלם.
- בניגוד למספרים הממוקמים בדרך כלל בתחתית הברקוד, האותיות המרכיבות את המשפט "עד היהודי האחרון" נמצאות בחלקו העליון ובכך מוסיפות מימד אנושי-הומני.
- האותיות העבריות ההולכות ומטשטשות עד לכדי קו נעלם מתכתבות עם מסורת קליגרפיה יהודית עתיקת שנים מתפוצות שונות ועם הניסיון והשאיפה להשמדת כוללת של העם היהודי בגופו ובתרבותו על מאפיינה השונים.
- הכרזה מסמלת קריאה לעם היהודי, למצוא, לתעד, להנציח ולזכור את קורבנות השואה עד הנספה האחרון.
- הכרזה מינימליסטית ומבטאת את הקושי בתיאור מילולי ובסיפור השואה ואתגר שימור זיכרונה לדורות הבאים.

יום הזיכרון לשואה ולגבורה תשפ"א

על הכרזה הזוכה

מבין הכרזות שהוגשו לוועדת השיפוט, נבחרה הכרזה שעוצבה ע"י גב' ולדה שימנובסקי, בת 33 מראשון לציון.

ולדה בוגרת תואר שני בביולוגיה מולקולרית מאונ' בר-אילן. עלתה לארץ בשנת 1996 מאוקראינה עם אמה, מרגריטה ז"ל, אדריכלית ומהנדסת בניין במקצועה. גדלה בשכונה ב' באשדוד.

סבה, נוסין דיין ז"ל, ניצול שואה, שרד את השואה עם הוריו ומשפחתו המורחבת בגטו ז'מרינקה שבאוקראינה.

ולדה, שירתה בצבא הגנה לישראל כמש"קית קישור בחיל השלישות. מאז ומתמיד אהבה ליצור ולצייר.

בשנה האחרונה החליטה לעזוב את תחום המדעים ולהתחיל ללמוד באופן עצמאי את תחום העיצוב הגראפי ולעסוק בו.

בעיצוב הכרזה רצתה ולדה להציג את הדה-הומניזמציה שעברו היהודים בתקופת השואה באמצעות שני מוטיבים- הברקוד וכתונת הפסים.

הכרזה מסמלת קריאה לעם היהודי, למצוא, לתעד, להנציח ולזכור את קורבנות השואה, כל אדם, עד הנספה האחרון.

שלב ב'

מחלקים את המשתתפים לזוגות או קבוצות קטנות ומבקשים מהם לכתוב על דף רעיונות כיצד אנו בני הנוער יכולים להנציח ולזכור את קורבנות ושורדי השואה.

לסיום

מקרינים את השיר [האחרון שנשא](#) שהלחין עמיר בניון למילותיו של משה קלוגהפט.